26.2.2026 Dnro ORK/890/2026

lakimies Maiju Wejberg

Eduskunta
Lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

**OIKEUSREKISTERIKESKUKSEN KIRJALLINEN ASIANTUNTIJALAUSUNTO EDUSKUNNAN LAKIVALIOKUNNALLE HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI SAKON JA RIKESAKON MÄÄRÄÄMISESTÄ ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA JA SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI (HE 5/2026 vp)**

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt 13.2.2026 Oikeusrekisterikeskukselta (ORK) asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

ORK vastaa sakkoihin, menettämisseuraamuksiin, rangaistusluonteisiin hallinnollisiin seuraamuksiin ja muihin saataviin liittyvistä täytäntöönpanotehtävistä sekä toimii rikos-, sakko- ja hallinnollisten seuraamusten rekisterin rekisterinpitäjänä. ORK on lausunut luonnoksesta hallituksen esitykseksi 18.11.2025.

ORK pitää kannatettavina hallituksen esityksessä esitettyjä muutoksia ja niiden taustalla olevia tavoitteita rikosprosessin sujuvoittamisesta ja asianosaisten oikeusturvan saatavuuden parantamisesta.

Lakia sakon ja rikesakon määräämisestä on esitetty muutettavaksi muun ohella siten, että sakkomenettelyssä voitaisiin määrätä maksettavaksi myös päihdetutkimuskustannukset, jotka ovat olleet tarpeen sakkomenettelyssä käsiteltävän asian selvittämiseksi. ORK vastaisi tällaisten päihdetutkimuskustannusten täytäntöönpanosta.

ORK on kiinnittänyt 18.11.2025 päivätyssä lausunnossaan huomiota siihen, että ORK:n täytäntöönpanotietojärjestelmään tulee toteuttaa toiminnallisuudet viranomaisten määräämien päihdetutkimuskustannusten vastaanottamiseksi ja niiden sähköisen täytäntöönpanon mahdollistamiseksi. Näistä muutoksista aiheutuisi ORK:lle vain vähäisiä kustannuksia, jos muutokset voidaan toteuttaa käynnissä olevan ORK:n täytäntöönpanotietojärjestelmän uudistamishankkeen yhteydessä. ORK on lausunnossaan todennut, että tämä edellyttäisi kuitenkin lakimuutosten voimaantulon lykkäämistä päihdetutkimuskustannusten määräämistä koskevan muutoksen osalta vuoteen 2028. Tietojärjestelmämuutosten kustannukset nykyiseen järjestelmään toteutettuna olisivat noin 70.000 euroa ja muutosten toteuttaminen edellyttäisi vastaavan suuruisen lisämäärärahan osoittamista ORK:lle.

Hallituksen esityksessä on ehdotettu, että päihdetutkimuskustannusten osalta sääntely tulisi voimaan ORK:n uuden täytäntöönpanojärjestelmän valmistumisaikataulun mukaisesti 1. maaliskuuta 2028. ORK pitää tätä ehdotusta kannatettavana.

**Postiosoite**
PL 157
13101 HÄMEENLINNA

**Käyntiosoite**
Wetterhoffinkatu 2
13100 HÄMEENLINNA

**Puhelin**
029 56 65631

**Sähköposti ja kotisivu**
kirjaamo.ork@om.fi
www.oikeusrekisterikeskus.fi